

UCHWAŁA NR LIV/301/24
RADY GMINY ZALESIE
z dnia 12 marca 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Zalesie na lata 2024-2030**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U z 2023r. poz.40 z późn.zm.) oraz art.6 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U.2021 r. poz.1249 z późn.zm.) Rada Gminy Zalesie uchwala, co następuje:

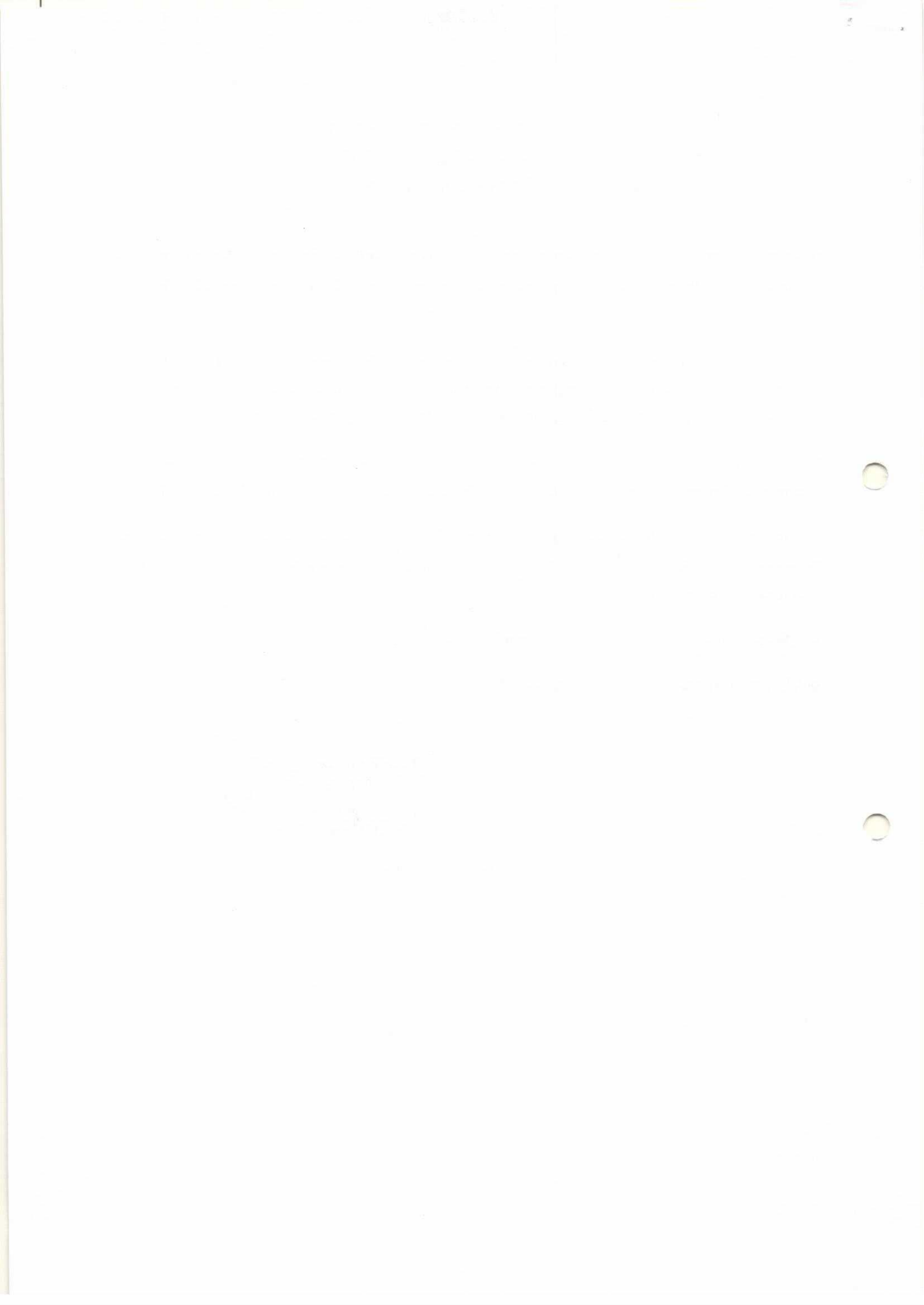
§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr IV/20/19 Rady Gminy Zalesie z dnia 06 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zalesie na lata 2019-2025.

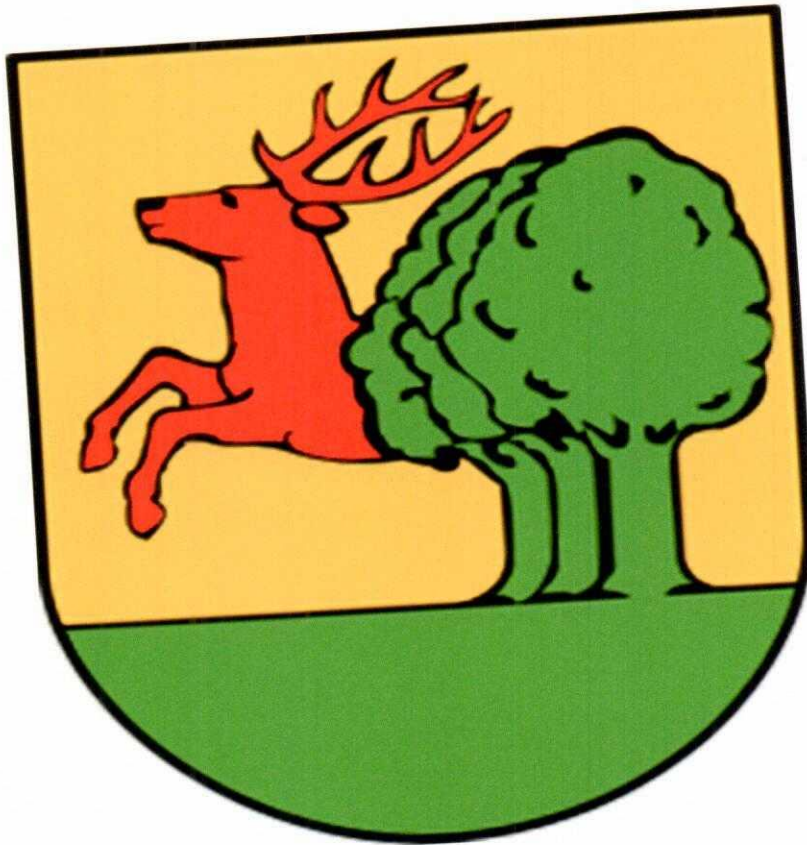
§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zalesie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

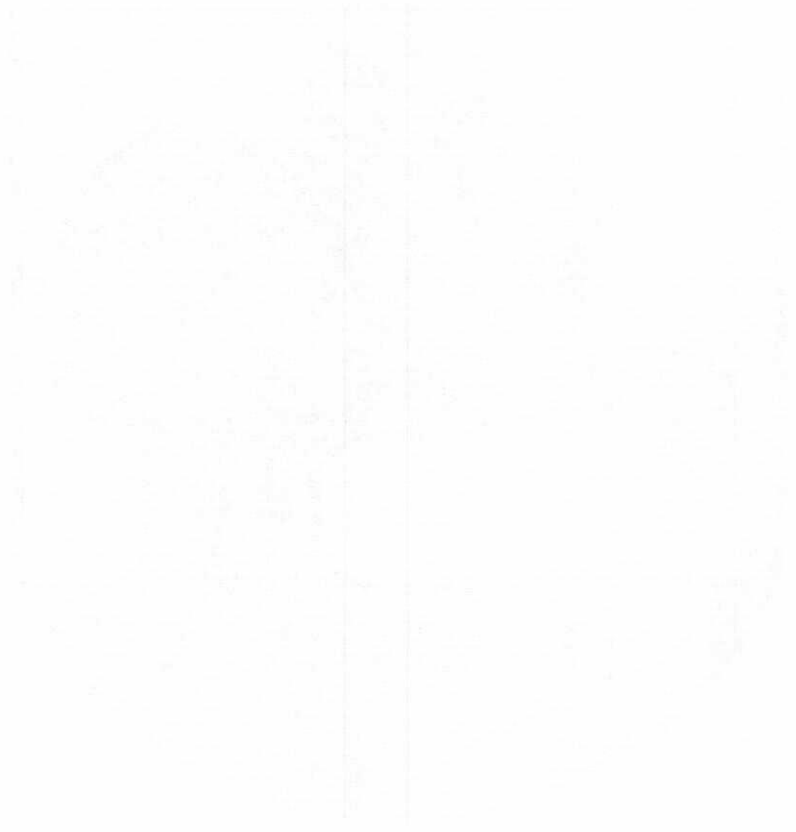
PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY ZALESIE
Wojciech Szymanek

Załącznik do uchwały
Nr LIV/301/24
Rady Gminy Zalesie
z dnia 12 marca 2024r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
na lata 2024-2030

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
I. Definicje i specyfika przemocy domowej	4
II. Charakterystyka zjawiska przemocy w Gminie Zalesie	8
III. Akty prawne Gminnego Programu.....	18
IV. Adresaci Gminnego Programu.....	19
V. Analiza	
SWOT.....	19
VI. Cel strategiczny.....	20
VII. Monitoring założonych celów.....	24
VIII. Źródło finansowania.....	24

WSTĘP

Prawo do pomocy społecznej jest jednym z najważniejszych elementów przyczyniających się do realizacji dobra wspólnego w tym podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w wielu krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Skala zjawiska przemocy, jest niezwykle trudna do oszacowania, ponieważ zachodzi w zamkniętym środowisku. Składa się na to wiele przyczyn, wśród których są: brak udziału osób trzecich, opór i obawy osób doznających przemocy domowej przed wyjawieniem sytuacji na zewnątrz, czy też obawy przed rozpadem rodziny. Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w środowisku domowym z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc. Problem ten jest niestety powszechny i występuje w każdym kraju, a prowadzone na ten temat badania potwierdzają, że nigdzie nie udało się zupełnie wyeliminować tego problemu. Dlatego tak ważne jest, aby osoby i instytucje zajmujące się tym problemem współpracowały ze sobą, skutecznie wykorzystując potencjał środowiska lokalnego. Interdyscyplinarność pracy z rodziną wymaga wykorzystania wszystkich dostępnych narzędzi: uprawnień, kompetencji, możliwości i procedur.

I. Definicja i specyfika przemocy domowej

Przemoc jest zjawiskiem dość powszechnym we współczesnym świecie. Występuje w różnych sferach życia, w mediach, w codziennym funkcjonowaniu wielu osób. Potocznie utożsamiana jest z brutalnością, okrucieństwem i przestępczością, częściej kojarzona z jej fizycznymi przejawami, pozostawiającymi widoczne ślady. Definicje przemocy są różne. W słowniku języka polskiego, słowo „przemoc„ zostało zdefiniowane jako „siła przeważająca czyjąś siłę, fizyczna przewaga wykorzystywana do czynów bezprawnych, dokonywanych na kimś, narzucona bezprawnie władza, panowanie, czyny bezprawne, dokonane z użyciem fizycznego przymusu; gwałt”.

Pojęcie przemocy domowej zastąpiło dotychczas stosowane pojęcie przemocy w rodzinie poprzez uchwalenie i wejście w życie *Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw*. Zmiany wprowadzone tą ustawą były gruntowne i dotyczyły wielu wcześniejszych zapisów, co spowodowało konieczność nowego spojrzenia na zjawisko przemocy.

Zgodnie z nowelizacją ustawy w tym definicji przemocy została zawarta w art. 2 ust 1 pkt 1 *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej*. W jej świetle stanowi ona „... *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- *narządzające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- *naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- *powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- *ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- *istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.*

Nowelizacja Ustawy rozszerza katalog osób doznających przemocy domowej o:

- 1) *małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,*

- 2) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- 3) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- 4) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- 5) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- 6) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- 7) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- 8) o małoletniego, wobec którego jest stosowana przemoc domowa lub który jest świadkiem przemocy domowej wobec innych osób.

Ustawowej definicji doczekało się także pojęcie „osoby stosującej przemoc domową” wcześniej nazywaną „sprawcą”. Zmienił się (rozszerzył) również krąg osób objętych ochroną, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Najważniejsza zmiana z punktu widzenia bezpieczeństwa małoletnich to uznanie małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej jako „osoby doznającej przemocy domowej”. Ponadto nowelizacja zmienia m.in. procedurę „Niebieskie Karty” i wprowadza programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową

Mimo różnorodnych podejść do przemocy, w znanych jej definicjach, akceptowane są jej najistotniejsze cechy. Po pierwsze, są to działania uznawane za bezprawne, a przynajmniej kłójące się z przyjętymi normami społecznymi. Po drugie, działania te mają na celu wywarcie wpływu/nacisku na jednostkę czy grupę w zakresie zachowań czy postaw, które -po trzecio- skutkują dotkliwymi konsekwencjami natury fizycznej lub psychicznej u ofiar przemocy. Po czwarte wreszcie, sprawca przemocy posiada wyraźną przewagę fizyczną lub „hierarchiczną” nad swoją ofiarą.

Istnieje wiele koncepcji systematyzujących rodzaje przemocy spotykanej w życiu społecznym. Jednym z nich jest klasyfikacja zaproponowana przez Stowarzyszenie „Niebieska Linia”, która -jak się wydaje- w sposób wyczerpujący strukturalizuje konkretne przejawy przemocy. Wedle tej organizacji, przemoc można podzielić na pięć podstawowych rodzajów (dookreślonych typowymi zachowaniami, tj. formami) :

Przemoc fizyczna – naruszenie nietykalności fizycznej w tym różne formy użycia siły- bicie

(w tym przedmiotami), popychanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie i duszenie, szarpanie, wykręcanie rąk, przypalanie, polewanie substancjami, stosowanie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, szturchanie, klepanie, klapsy itp.

Przemoc psychiczna – naruszenie godności osobistej zawiera przymus i groźby -zastraszanie, szydzenie, przekleństwa, wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, izolacja społeczna poprzez kontrolowanie i zabranianie kontaktów z innymi, wymuszanie posłuszeństwa, wyzywanie, poniżanie i upokarzanie, zawstydzanie, grożenie, itp. Przemoc psychiczna jest najcięższą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.

Przemoc seksualna – naruszenie intymności- wymuszanie zachowań o charakterze seksualnym, poniżające obmacywanie, obłapywanie, zmuszanie do oglądania filmów pornograficznych, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, itp.

Przemoc ekonomiczna – naruszenie własności- celowe niszczenie czyjejś własności odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokojenie potrzeb materialnych, zmuszanie do spłacania długów, niedostarczanie środków finansowych na utrzymanie, uniemożliwienie podjęcia pracy, itp.

Zaniechanie – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich- narażanie na utratę życia lub zdrowia, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności bądź wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, itp.

Wszystkie wymienione powyżej rodzaje i formy przemocy występują bardzo często w środowisku rodzinnym. Przemoc w rodzinie zwykle nie jest aktem pojedynczego zachowania. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badając kobiety doznające przemocy w rodzinie opisała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia. Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

- faza narastania napięcia
- faza ostrej przemocy
- faza miodowego miesiąca.

Faza narastania napięcia: tę pierwszą fazę cyklu przemocy charakteryzuje pojawienie się co raz więcej sytuacji konfliktowych oraz wyczuwalny wzrost napięcia w związku. Partner staje się drażliwy, każdy drobiazg wyprowadza go z równowagi, jest ciągle spięty i poirytowany, swoje emocje wyładowuje na partnerce: może ją poniżać, krytykować. Sprawia wrażenie, jakby nie panował nad swoim gniewem. Każdy szczegół jest dobrym pretekstem do wszczęcia konfliktu i awantury. W tej fazie partner może więcej pić alkoholu, przyjmować narkotyki lub

inne substancje odurzające.

Faza ostrej przemocy: w tej fazie napięcie, które narastało w partnerze znajduje upust. Zachowanie jego staje się bardzo nieprzewidywalne, gwałtowne, często wpada w szał. Wybuchy gniewu mogą wywołać małe drobiazgi np. pozostawienie jakiejś rzeczy w danym miejscu, opóźnienie posiłku. Dochodzi do eksplozji zachowań agresywnych, które mogą objawiać się biciem pięściami, przedmiotami (książka, garnek, kabel itp.), kopaniem, grożenie bronią, duszeniem. Można zaobserwować również silne natężenie agresji słownej.

Złość, frustracja narastają co raz bardziej. Zwykle wtedy podejmuje czyny obronne, polegające na wzywaniu policji, poszukiwaniu pomocy, podejmowaniu decyzji o opuszczeniu domu. Po zakończeniu wybuchu przemocy partner/ka często jest w szoku. Odczuwa wstyd i przerażenie, jak również złość i bezradność, jest oszołomiona. Skutki użytej przemocy mogą być różne, te fizyczne to m.in. podbite oko, siniaki i otarcia, wybity ząb, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, poronienie, a nawet śmierć. Od strony psychologicznej następstwem doznawania przemocy może być apatia, depresja, a nawet samobójstwo.

Faza miodowego miesiąca: w momencie, kiedy napastnik wyładował już swoje emocje i wie, że przekroczył różne granice, zmienia się w zupełnie inną osobę. Zaczyna przeproszać za to co zrobił, szczerze żałuje swojego zachowania, obiecując że TO już nigdy się nie powtórzy, że nie wie zupełnie co się z nim stało, starając się znaleźć zewnętrzne wytłumaczenia dla swojego zachowania. W tej fazie napastnik okazuje skruchę, ciepło i miłość. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się tak, jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Dbą o ofiarę, spędza z nią czas i utrzymuje satysfakcjonujące kontakty seksualne, itp. Patrząc z zewnątrz na takie osoby można odnieść wrażenie, że są szczęśliwą, świeżo zakochaną parą. Dzięki takiemu zachowaniu osoby doznające przemocy zaczynają wierzyć, że jednak jej ukochany/a się zmienił i naprawdę niedawny akt przemocy był tylko incydentem. Spełniają się jej marzenia o cudownej miłości, odczuwa bliskość. Życie we dwoje jest znowu piękne i pełne nadziei. Faza miodowego miesiąca jednak mija i niebawem zatacza się krąg i znowu pojawia się faza narastania napięcia. Ta faza cyklu przemocy ma niezwykle silny wpływ na pozostawanie osoby jej doznającej w krzywdzącym związku. To tutaj powstają złudne nadzieje, że sprawca zmieni się. Łatwo pod wpływem tego co dzieje się w tej fazie, zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch etapów. Prawdziwym zagrożeniem jakie niesie ze sobą ta faza jest fakt, że przemoc w następnym cyklu jest jeszcze gwałtowniejsza.

Cykle takie mogą trwać przez wiele lat, przy czym zwykle skracają się fazy "miodowego miesiąca", wydłużają i bardziej dramatycznie przebiegają fazy narastania napięcia i gwałtownej

przemocy. To co kiedyś było w fazie "miodowego miesiąca" przyjemności przekształca się w unikanie przykrości, bólu i cierpienia. Po pewnym czasie faza miodowego miesiąca zanika całkowicie i pozostają tylko dwie fazy.

II. Charakterystyka zjawiska przemocy w Gminie Zalesie.

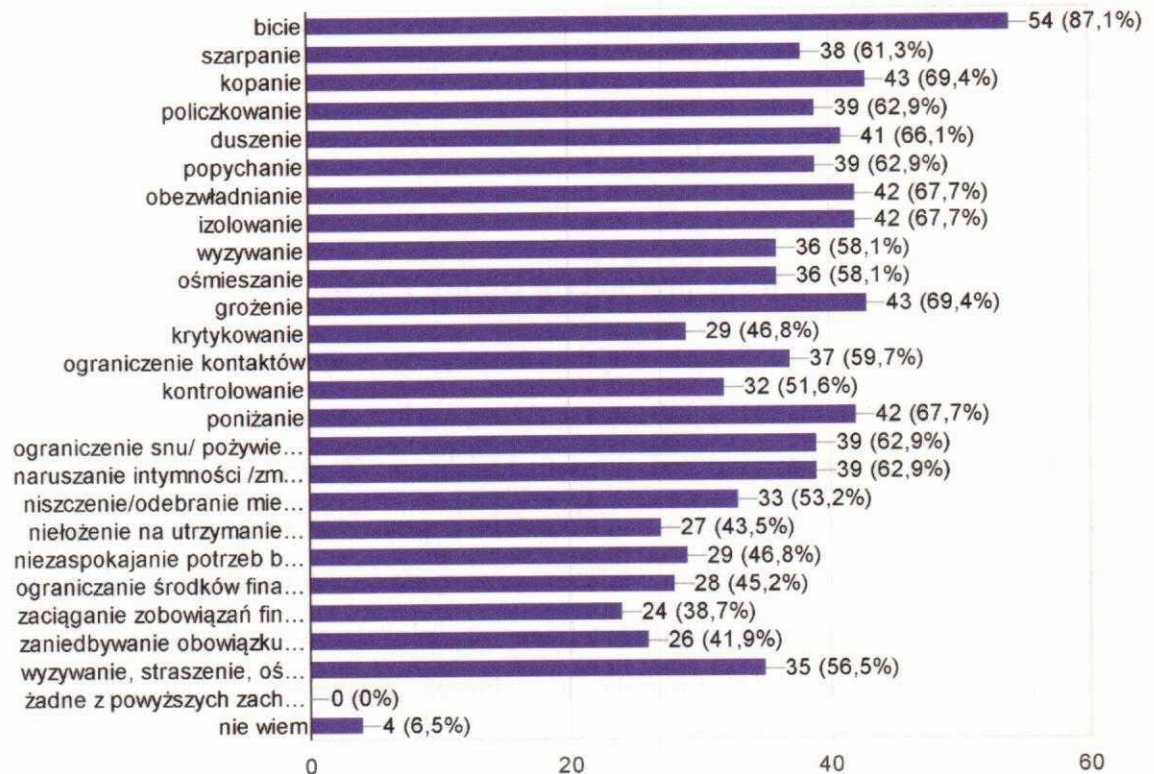
Gmina Zalesie to gmina wiejska. Należy do województwa lubelskiego, powiatu bialskiego. Gmina Zalesie ma 4 300 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 3,8% ludności powiatu. Gmina stanowi 5,3% powierzchni powiatu bialskiego. Z danych GUS wynika, że 54,2% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Zalesie pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 11,5% w przemyśle i budownictwie, a 15,7% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,1% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

W celu zdiagnozowania zjawiska przemocy domowej w Gminie Zalesie wykorzystano dane zebrane w badaniu ankietowym przeprowadzonym bezpośrednio przed opracowaniem programu, materiały uzyskane od Komisariatu Policji w Terespolu oraz dane znajdujące się w aktach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalesiu w związku z prowadzoną procedurą Niebieskiej Karty.

Badania ankietowe przeprowadzono w formie papierowej oraz elektronicznej. Wzięło w nich udział 62 ankietowanych. Poniżej przedstawiono wyniki badań wraz z podsumowaniem udzielonych odpowiedzi na każde z zadawanych pytań.

1. Które z niżej wymienionych zachowań uważa Pani/Pan za przemoc domową.

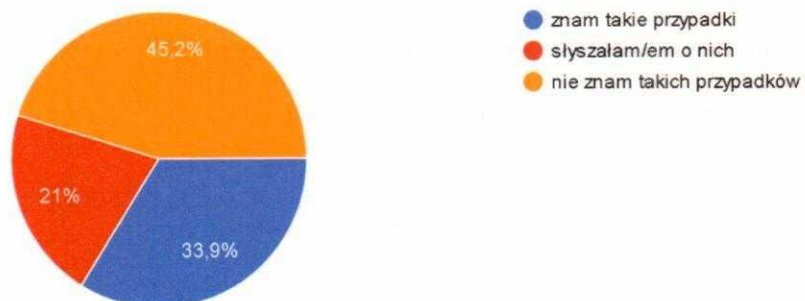
62 odpowiedzi

Ankietowani mają świadomość co jest przemocą domową. Najczęściej wybieraną odpowiedzią, która została uznana za przemoc było bicie, następnie kopanie i grożenie.

2. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy Zalesie?

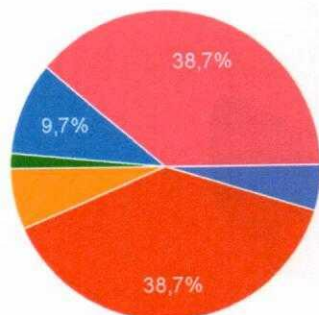
62 odpowiedzi

Większość ankietowanych (54,9%) zna lub słyszało o przypadkach przemocy domowej występujących na terenie gminy Zalesie.

3. Proszę zaznaczyć, z którym stwierdzeniem zgadza się Pani/Pan najbardziej (proszę wybrać jedno najtrafniejsze według Pani/Pana stwierdzenie).

62 odpowiedzi

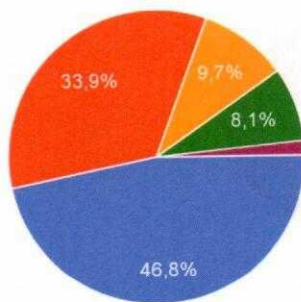

- rodzice mają prawo bić swoje dzieci, jeśli te zrobiły coś złego
- przemoc domowa jest przestępstwem
- klaps jest dopuszczalną metodą wychowawczą
- sytuacje w rodzinie najlepiej rozwiązać siłą
- jeśli ktoś jest w domu bity, to znaczy że...
- przemoc domową można ukrywać
- przemoc domową trzeba zgłaszać od...

Mniej niż połowa mieszkańców gminy, którzy wypełnili ankietę uważa przemoc domową za przestępstwo i wie, że trzeba to zgłaszać odpowiednim służbom. Żaden ankietowany nie uważa, że osoba bity jest temu winna.

4. Kto według Pani/Pana jest najczęściej ofiarą przemocy w domowej? (proszę wybrać jedną odpowiedź)

62 odpowiedzi

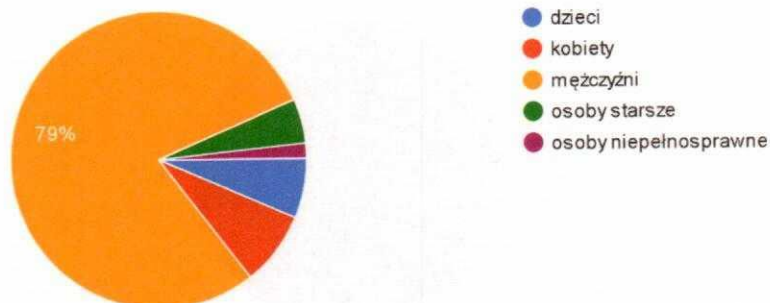

- dzieci
- kobiety
- mężczyźni
- osoby starsze
- osoby niepełnosprawne

Niepokojący wydaje się fakt, iż 46,8% ankietowanych uznało, iż to dzieci są najczęściej ofiarą przemocy domowej.

5. Kto według Pani/Pana jest najczęściej sprawcą przemocy w domowej? (proszę wybrać jedną odpowiedź)

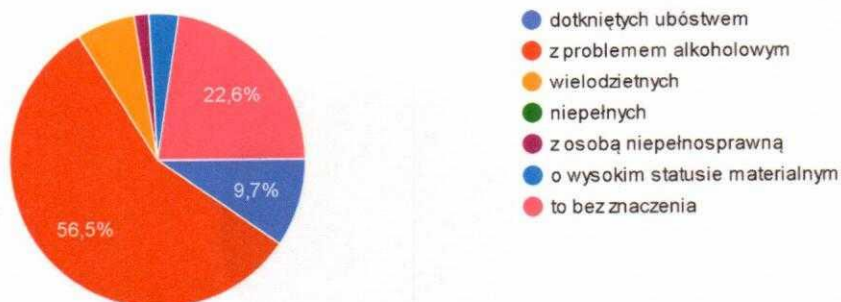
62 odpowiedzi

Zdecydowana większość ankietowanych -79% wskazała mężczyzn na sprawców przemocy domowej.

7. W jakich rodzinach Pani/Pana zdaniem najczęściej dochodzi do przemocy? (proszę wybrać jedną odpowiedź).

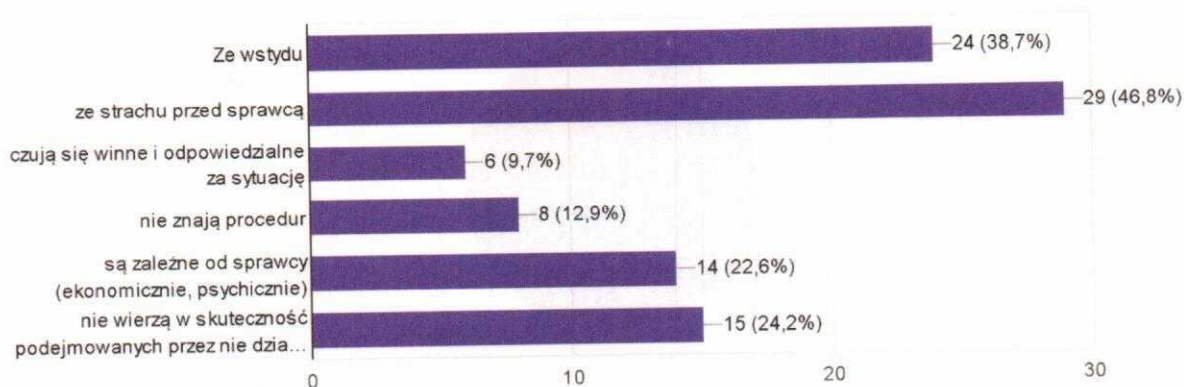
62 odpowiedzi

Według ankietowanych najczęściej do przemocy domowej dochodzi w rodzinach z problemem alkoholowym.

8. Dlaczego ofiary przemocy domowej Pani/Pana zdaniem nie szukają pomocy odpowiednich służb/ instytucji? (proszę wybrać najtrafniejsze odpowiedzi).

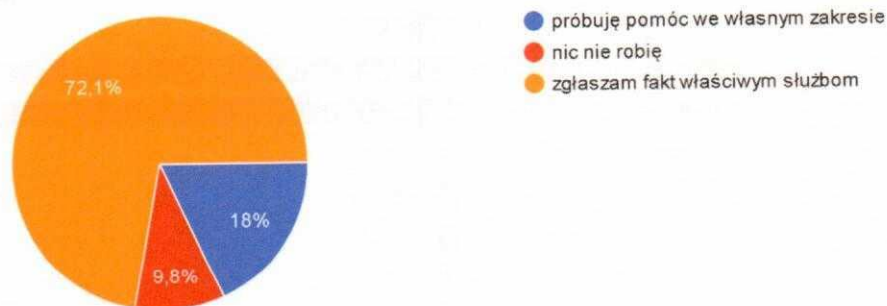
62 odpowiedzi

Najczęściej wskazywaną przyczyną nie szukania pomocy przez osoby dotknięte przemocą domową jest strach przed sprawcą przemocy, kolejną wstyd.

9. W jaki sposób zareagowałaby/łby Pani/Pan gdyby wiedziała/ł Pani/Pan, że w jakiejś rodzinie dochodzi do przemocy (proszę wybrać jedną odpowiedź).

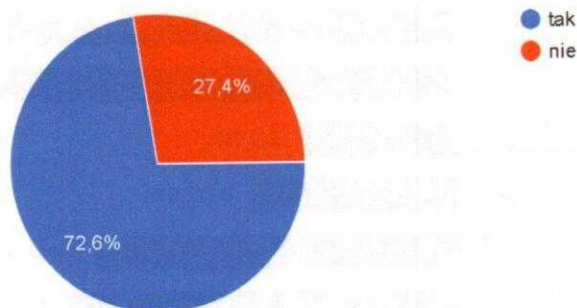
61 odpowiedzi

Zdecydowana większość ankietowanych -72,1% zgłosiłaby odpowiednim służbom fakt przemocy domowej, gdyby o takiej wiedzieli.

10. Czy wie Pani/Pan, gdzie szukać pomocy w gminie Zalesie w przypadku doświadczenia przemocy domowej?

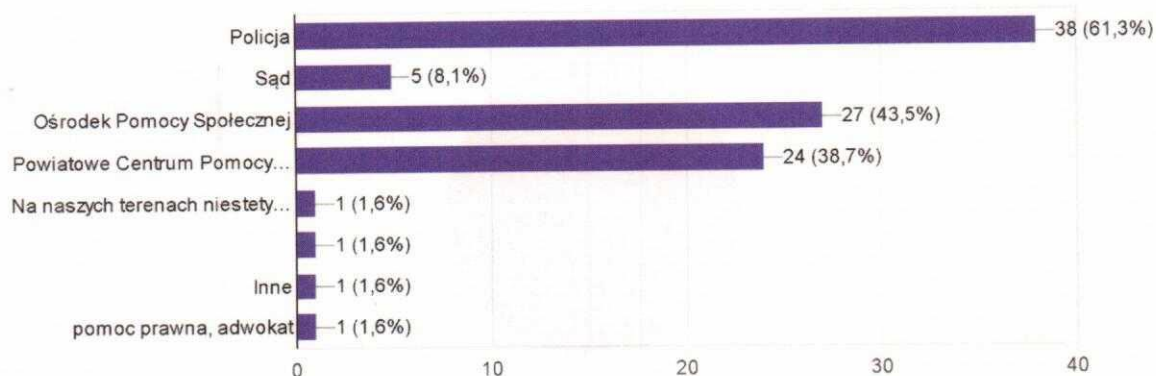
62 odpowiedzi

Większość badanych- 72,6% wie gdzie szukać pomocy w przypadku doświadczenia przemocy domowej.

11. Na pomoc jakich organizacji/institucji, Pani/Pana zdaniem może liczyć ofiara przemocy domowej?

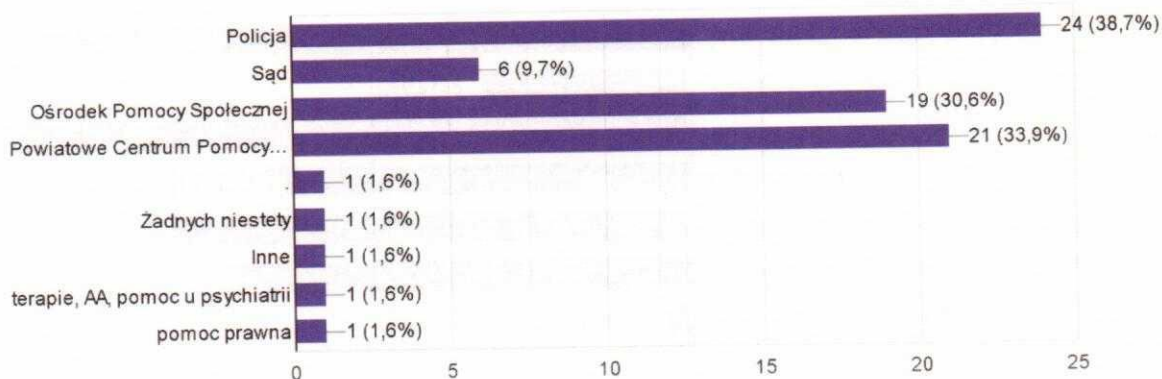
62 odpowiedzi

Prawie wszyscy ankietowani wiedzą jakie instytucje służą pomocą ofiarom przemocy domowej. Ponad połowa badanych- 61,3% uważa policję jako instytucję , do której ofiara przemocy domowej może zwrócić się o pomoc, na drugim miejscu wskazano ośrodek pomocy społecznej.

12. Na pomoc jakich organizacji/institucji, Pani/Pana zdaniem może liczyć sprawca przemocy domowej?

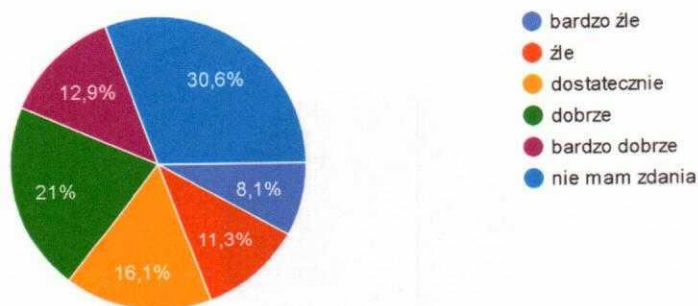
62 odpowiedzi

Ponad 80% ankietowanych wie, że sprawca przemocy domowej może liczyć na pomoc, z czego 38,7% wybrała policję.

13. Jak ocenia Pani/Pan skuteczność działań podejmowanych przez właściwe ku temu służby w zakresie walki z przemocą domową?

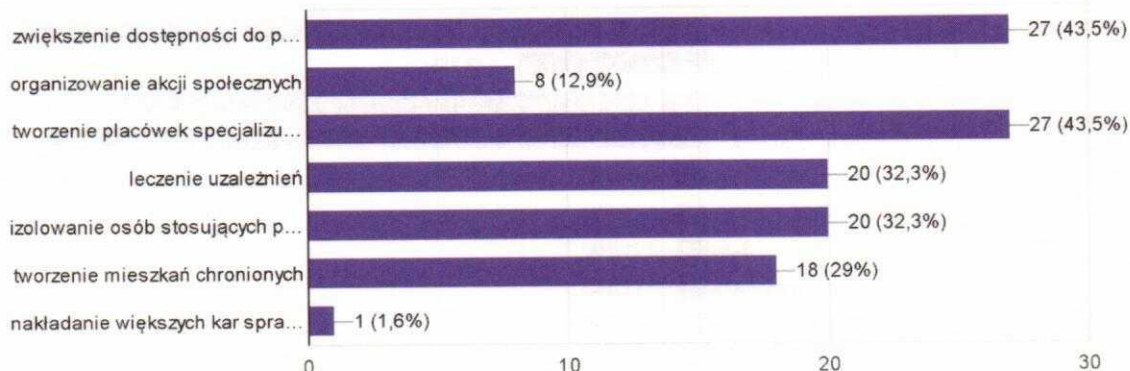
62 odpowiedzi

Biorący udział w badaniu mają podzielone zdanie na temat skuteczności działań podejmowanych w zakresie walki z przemocą domową, jednak połowa z nich zauważa tę skuteczność, z czego 12,9% ocenia na bardzo dobrze, 21% dobrze a 16,1% dostatecznie.

14. Jakie działania według Pani/Pana byłyby najskuteczniejsze w zakresie walki z przemocą domową? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

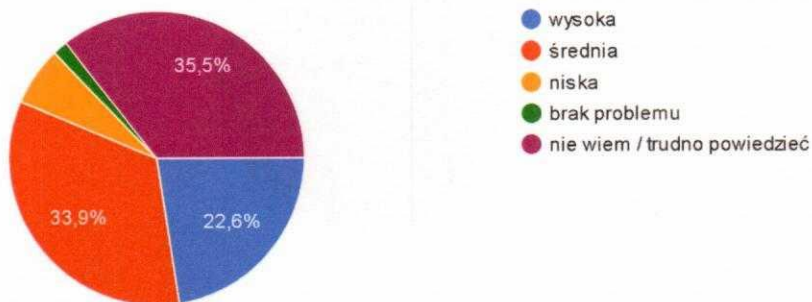
62 odpowiedzi

Ankietowani wykazują potrzebę zwiększenia dostępności poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego i tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy ofiarom przemocy domowej. Byłoby to najskuteczniejszym narzędziem do walki z przemocą domową.

15. Jaka jest Pana/Pani zdaniem skala problemu uzależnień (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze, inne) na terenie gminy Zalesie?

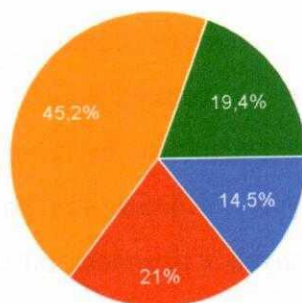
62 odpowiedzi

Podział ankietowanych ze względu na wiek, płeć i wykształcenie.

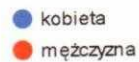
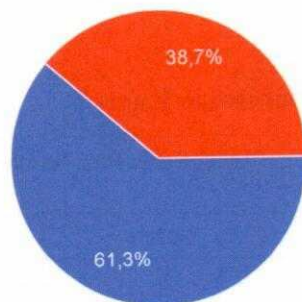
Wiek:

62 odpowiedzi

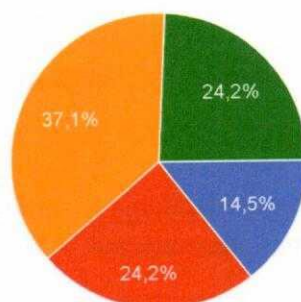
Płeć:

62 odpowiedzi

Wykształcenie:

62 odpowiedzi

Z powyższych badań wynika, iż mieszkańcy gminy posiadają wiedzę na temat zjawiska przemocy i wiedzą gdzie szukać pomocy. Natomiast konieczne jest zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej skierowanej do osób uwikłanych w przemoc.

W celu zdiagnozowania zjawiska przemocy domowej poza wyżej wskazanymi badaniami ankietowymi wykorzystano dane Komisariatu Policji w Terespolu oraz materiały uzyskane w toku wykonywanej pracy przez pracowników Gminnego Ośrodków Pomocy Społecznej w Zalesiu. Z danych uzyskanych z Komisariatu Policji w Terespolu wynika, że wskaźnik interwencji domowych związanych z przemocą od kilku lat jest na podobnym poziomie. W 2023 roku przeprowadzono 42 interwencji domowych, w tym w 4 przypadkach stwierdzono przemoc w rodzinie.

Instytucją odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Zalesie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy.

Tabela 1. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”

Instytucja wszczynająca procedurę	Liczba procedur Niebieskich Kart			
	2020	2021	2022	2023
Pomoc społeczna	3	2	2	3
Policja	16	7	2	4
Oświata	0	0	0	0
Ochrona zdrowia	0	0	0	0
GKRPA	0	0	0	0
Razem	19	9	4	7

Źródło: dane własne ZI

Z danych wskazanych w powyższej tabeli wynika, iż liczba wszczętych Niebieskich Kart na przestrzeni czterech ostatnich lat spadała.

W Tabeli 2. Praca Gminnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Rok	Liczba spotkań grup roboczych/ grup diagnostyczno - pomocowych	Liczba posiedzeń ZI
2020	28	4
2021	19	4
2022	15	4
2023	22	6

Źródło: dane własne ZI

W Gminie Zalesie od 2012 roku działa Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej (wcześniej przemocy w rodzinie). Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W jego skład wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalesiu,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policji,
- Oświaty,
- Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej,
- Niepublicznego Ośrodka Zdrowia „PROFAMILIA” w Zalesiu
- Fundacji Pomocy Osobom Uzależnionym ich Rodzinom „Odnaleźć Siebie” Puchacze.

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony osób doznających przemocy domowej oraz specjalistów i podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

III. Akty prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób stosujących

przemoc domową oraz osób doznających przemocy domowej. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów Programu:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870)
- rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030; uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku.

IV. Adresaci Gminnego Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2030 skierowany jest przede wszystkim do:

- a) mieszkańców gminy Zalesie, w tym osoby zagrożone przemocą domową,
- b) osób doznających przemocy domowej,
- c) osób stosujących przemoc domową,
- d) świadków przemocy domowej,
- d) przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy,

V. Analiza SWOT.

Mocne strony	Słabe strony
1.Działalność Interdyscyplinarnego Zespołu	1.Słaba oferta pomocowa skierowana do osób doznających przemocy i stosujących przemoc- oferta pomocy długofalowej, kompleksowej
2.Działania profilaktyczne wśród dorosłych, dzieci, młodzieży z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	2.Ograniczona ilość placówek udzielających pomocy osobom uzależnionym do substancji odurzających, narkotyków,
3. Wykwalifikowana kadra	3.Ograniczone lub odległe terminy dostępu do specjalistów w tym psychiatrów, psychologów dla dzieci i dorosłych
4. Sprawny przepływ informacji pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	

	<p>4.Brak mieszkań socjalnych, komunalnych na terenie gminy</p> <p>5.Brak organizacji pozarządowych udzielających pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy,</p> <p>6. Niewielkie zainteresowanie programem korekcyjno-edukacyjnym ze strony osób stosujących przemoc.</p> <p>7. Obciążenie obowiązkami członków ZI wykonujących zadania na rzecz zespołu jako dodatkowe w ramach swoich obowiązków służbowych</p> <p>8. Zbyt mała liczba wyroków Sądu zobowiązujących do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1.Kadra systematycznie podnosząca kwalifikacje i umiejętności,</p> <p>2. Dostrzeganie ważności i potrzeby działań profilaktycznych.</p> <p>3. Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez liczne działania</p> <p>4.Zwiększająca się świadomość społeczeństwa dot. przemocy oraz możliwości skutecznego przeciwdziałania przemocy</p>	<p>1.Wykorzystywanie procedury Niebieskie Karty w sprawach konfliktowych.</p> <p>2. Etykietowanie i stygmatyzacja osób z rodzin dysfunkcyjnych przez środowisko lokalne.</p> <p>3.Powszechny wśród osób stosujących przemoc problem uzależniania od alkoholu i substancji odurzających</p> <p>4. Liczna dokumentacja obowiązująca dokumentowanie pracy ZI i GDP.</p> <p>5. Niechęć do współpracy z instytucjami</p>

VI. Cel strategiczny

Cel główny Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 jest przeciwdziałanie przemocy domowej , oraz stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia i interwencji skierowanej do osób zagrożonych przemocą oraz ochrona osób doznających przemocy domowej.

Cele szczegółowe:

W każdym celu szczegółowym określono kierunek działań, realizatora i wskaźniki

CEL SZCZEGÓŁOWY 1.

Profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz dostępnych form wsparcia

Kierunki działań:

1. Realizacja zajęć o charakterze edukacyjno -profilaktycznym skierowanych do dzieci, młodzieży dotyczącej tematyki przemocy domowej, agresji, środków odurzających jak też zagrożeń związanych z rozwojem nowych technologii.
2. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne skierowane do różnych grup społecznych.
3. Upowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy przez osoby doznające przemocy domowej za pomocą różnych kanałów, w tym za pomocą materiałów informacyjnych np. plakaty, ulotki.
4. Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie gminy.
5. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalesiu, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji, placówki oświatowe, placówka ochrony zdrowia.

Wskaźniki:

- liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- liczba osób, którym udzielono porad,
- liczba realizowanych gminnych programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Termin realizacji: 2024-2030

CEL SZCZEGÓŁOWY 2.

Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej

Kierunki działań:

1. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.
2. Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych.
3. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.
4. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne
5. Bieżąca diagnoza i rozpoznawanie przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny i innych specjalistów, sytuacji rodzin i osób w kierunku identyfikacji przemocy domowej
6. Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
7. Zapewnianie osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia .

Realizatorzy zadania: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalesiu , Zespół Interdyscyplinarny,

Wskaźniki:

- liczba zespołów interdyscyplinarnych,
- liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie,
- liczba opracowanych materiałów informacyjnych,
- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”,

- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”,
- liczba punktów konsultacyjnych,
- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy domowej,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowania działań,
- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,

Termin realizacji: 2024–2030.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3.

Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Kierunki działań:

1. Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.
2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej
3. Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”(motywowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych).

Realizatorzy zadania: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalesiu, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji.

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”,
- liczba interwencji domowych policji , w tym liczb interwencji , w trakcie których stwierdzono przemoc domową.

Termin realizacji: 2024–2030

CEL SZCZEGÓŁOWY 4.

Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

1. Zwiększanie kompetencji członków Zespołu Interdyscyplinarnego i innych osób zaangażowanych w realizację Programu, poprzez udział w szkoleniach lub innych formach kształcenia związanych z obszarem przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalesiu, Placówki oświatowe, GKRPA,

Wskaźniki:

-liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego i innych osób zaangażowanych w realizację Programu, którzy wzięli udział w różnych formach kształcenia

Termin realizacji: 2024–2030

VII. Monitoring założonych celów

Monitorowanie działań w Programie jest niezbędne z uwagi na fakt możliwości sprawdzenia, czy zaplanowane działania są realizowane, wdrażane w sposób założony przez Program. Dane będą pozyskiwane w związku z działalnością Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalesiu jak też innych instytucji tj. oświaty, służby zdrowia, policji. Będą zbierane corocznie celem weryfikacji zaplanowanych działań i stwierdzenia czy osiągnięte zostały założone cele. Następnie w pierwszym kwartale kolejnego roku zostanie sporządzone sprawozdanie roczne z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

VIII. Źródło finansowania.

Źródłem finansowania zadań zawartych w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030* będą finansowane przede wszystkim z budżetu gminy Zalesie przeznaczanych na realizację działań przez Gminny Ośrodek pomocy społecznej. Zadania Programu mogą być również finansowane z innych źródeł np. programów unijnych oraz wszelkich innych źródeł finansowania oraz z budżetów poszczególnych jednostek zaangażowanych w realizację Programu.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY ZALESIE

Wojciech Szymanek

